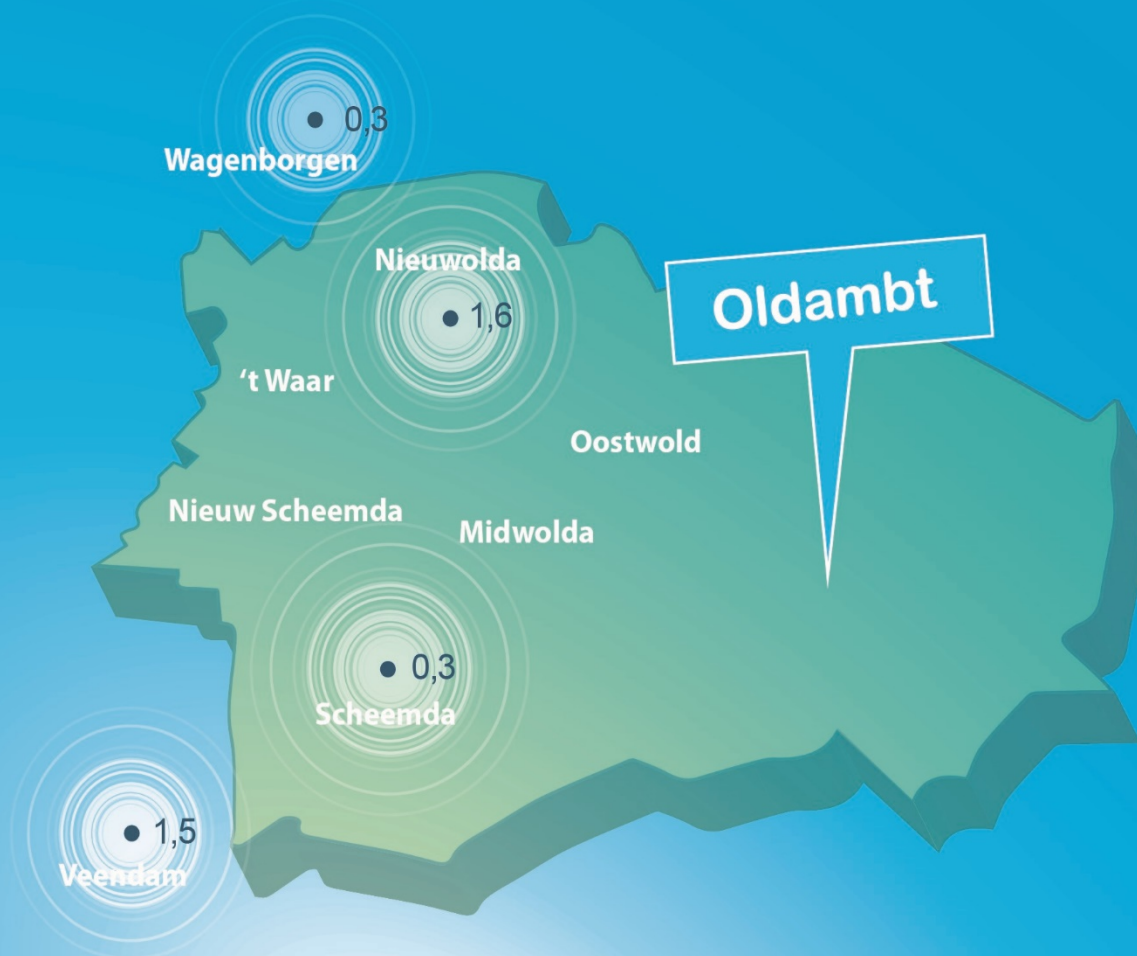

Plan van Aanpak 2024

Versterking Oldambt

Datum: 20 oktober 2023
Versie: definitief concept

g e m e e n t e
o l d a m b t

Inhoud

1. VOORWOORD	3
2. STAND VAN ZAKEN VERSTERKINGSOPGAVE OLDAMBT	4
INLEIDING	4
STAND VAN ZAKEN MEDIO 2023.....	4
DOELSTELLINGEN EN RESULTATEN 2023.....	6
COMPLEXE EN BIJZONDERE SITUATIES.....	7
VOORTGANG SPECIALE PROGRAMMA'S	8
IMPACT PEGAS OP VERSTERKINGSOPGAVE	9
3. UITVOERING VERSTERKING OLDAMBT 2024	10
DOELSTELLINGEN EN RESULTATEN	10
VERSTERKING 2024	11
VERSTERKING IN UITVOERING	11
MJVP EN MEERJARENBEELD VERSTERKING OLDAMBT	13
CAPACITEITSVERDELING VERSTERKING	13
RAPPORTAGE EN MONITORING	13
4. COMMUNICATIE.....	14
INLEIDING	14
TERUGBLIK	14
VOORUITBLIK	14
UITGANGSPUNTEN	15
ROLLEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN	15
COMMUNICATIEMIDDELEN	15
5. AARDBEVINGSOPGAVE IN OLDAMBT IN BREDER PERSPECTIEF	16
GASWINNING.....	16
PEGAS EN NIJ BEGUN.....	16
SCHADEPROBLEMATIEK IN OLDAMBT	16
REGLINGEN	17
SOCIAAL-MAATSCHAPPELIJKE INZET	18
SPECIALE PROGRAMMA'S	19
BIJLAGE 1: DEFINITIES EN AFKORTINGEN	20
BIJLAGE 2: VERSTERKINGSPROCES NCG	22

1. Voorwoord

De gaswinning in Groningen heeft in 2023 volop in de belangstelling gestaan. De presentatie van het eindrapport van de Parlementaire Enquête Gaswinning was een aangrijpend en emotioneel moment voor veel Groningers. Het rapport geeft een duidelijk beeld van hoe de Groningers al jarenlang moeten leven met de aardbevingen en de gevolgen daarvan. Dat de belangen van Groningers jarenlang achtergesteld zijn en dat Nederland een ereschuld heeft aan Groningen. Met het stopzetten van de gaswinning eind 2023 is hierin een belangrijke stap gezet. Maar daarmee zijn we er nog niet. De bodem zal nog jarenlang blijven beven en de schade aan woningen én mensen is zeker niet vandaag of morgen direct opgelost. Als gemeente blijven we ons dan ook inzetten voor veiligheid én perspectief voor onze inwoners.

Voor u ligt het 'Plan van Aanpak Versterking Oldambt 2024'. Dit plan is opgesteld door de lokale stuurgroep, waarin gemeente Oldambt en Nationaal Coördinator Groningen (NCG) samenwerken. Ook hebben we bij het opstellen van dit plan samengewerkt met de andere aardbevingsgemeenten in Groningen. Het plan van aanpak wordt, na een toets door Staatstoezicht op de Mijnen (SodM), vastgesteld door de gemeenteraad van Oldambt en vervolgens uitgevoerd door NCG. Het plan voor Oldambt is in de basis een lichte actualisatie van het vorige plan van aanpak. De versterkingsopgave is in onze gemeente beperkt en in 2024 gaan we door op de ingeslagen weg. Wel zien we dat de woningen waar versterking speelt veelal complex en omvangrijk zijn.

In het plan van aanpak ligt de focus nog steeds op de versterkingsopgave, dit ook omdat we hier als gemeente een formele rol hebben. In de Wet Versterking, die op 1 juli 2023 is ingegaan, is opgenomen dat gemeenten jaarlijks een plan vaststellen in de gemeenteraad waarin de versterkingsaanpak (met name de planning en prioritering) is opgenomen. Dit plan van aanpak geldt ook als opdracht aan de NCG als uitvoeringsorganisatie voor de versterking. In het plan voor 2024 gelden grotendeels dezelfde uitgangspunten en doelstellingen als dit jaar. Wel zien we de focus verschuiven naar de uitvoering van woningen die versterkt moeten worden, ook omdat nagenoeg alle woningen inmiddels opgenomen en beoordeeld zijn. Waar mogelijk hebben we ook de verwachte impact van de parlementaire enquête en de kabinetsmaatregelen die zijn aangekondigd op de versterkingsopgave benoemd. Hierbij geldt echter dat veel zaken nog niet duidelijk zijn en komende periode verder uitgewerkt moeten worden. Als gemeente willen we hierin ook een actieve rol spelen.

In dit plan gaan we ook in op de schadeproblematiek binnen onze gemeente en de aardbevingsopgave in bredere zin. We zien nog steeds dat versterking en schade dagelijks impact heeft op inwoners. De kabinetsmaatregelen uit 'Nij Begun' gaan hierin hopelijk een positieve impact hebben en de eerste indruk is dat er wel degelijk echt zaken gaan veranderen en moeten veranderen. Tegelijk verwachten we dat we als 'randgemeente' straks nog steeds met onduidelijkheid en discussiepunten blijven zitten. De stapeling van problematiek van gaswinning, zoutwinning, bodemdaling, funderingsproblematiek en slechte staat van woningen spelen hierin ook een rol. Als gemeente vinden we dat de veiligheid van én perspectief voor onze inwoners voorop moet staan is. We blijven ons inzetten voor de belangen van onze inwoners en proberen hen waar mogelijk te ondersteunen. Zeker in schrijnende of vastgelopen situaties die we op verschillende plekken in onze gemeente zien. Samen met andere betrokken partijen willen we echt werken aan duurzaam herstel en toekomstperspectief.

Namens de lokale stuurgroep,

Cora-Yfke Sikkema
Burgemeester gemeente Oldambt

Gert Engelkens
Wethouder gemeente Oldambt

2. Stand van zaken versterkingsopgave Oldambt

In dit hoofdstuk beschrijven we de stand van zaken van de versterkingsopgave in Oldambt. Daarbij gaan we ook in op de resultaten die afgelopen jaar behaald zijn en in hoeverre de geplande doelen gerealiseerd zijn. Ook gaan we kort in op de Parlementaire Enquête Gaswinning en de mogelijke impact van de kabinetsmaatregelen. Tot slot geven we een toelichting op de voortgang van een aantal programma's verschillende programma's en regelingen.

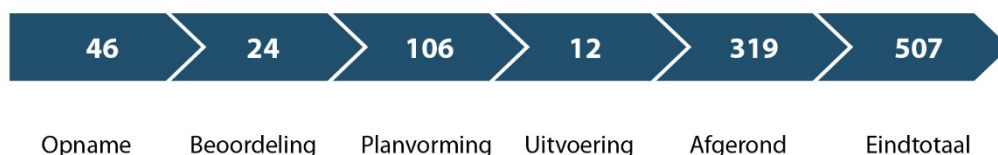
Inleiding

De versterkingsopgave is afgelopen jaar in een stroomversnelling gekomen. De eerste versterkingen zijn afgerond en andere zijn in uitvoering of voorbereiding. Verder zijn bijna alle woningen opgenomen en beoordeeld en is de verwachting dat dit najaar dit proces voor alle woningen is afgerond. Hierbij geldt dat voor het grootste deel versterking niet nodig is omdat deze woningen beoordeeld zijn met de nieuwste inzichten waarbij deskundigen verwachten dat door het afbouwen en stoppen van de gaswinning de kans op zware aardbevingen afneemt. Hiermee verschuift ook de zogeheten 0,05-contour naar de rand van Oldambt, wat betekent dat versterking naar verwachting niet meer nodig is. Dit is vastgelegd in de bestuurlijke afspraken die in november 2020 zijn gemaakt. We zien dus afgelopen jaar ook in de praktijk dat voor eigenlijk alle woningen die met de nieuwste inzichten beoordeeld worden geen versterking meer nodig is (een enkele uitzondering daargelaten).

Stand van zaken medio 2023

Afgelopen jaar is een groot deel van het Plan van Aanpak 2023 uitgevoerd. Dit plan is in december 2023 vastgesteld door de gemeenteraad. Belangrijke doelstelling is om dit jaar alle woningen uit de scope op te nemen en beoordelen. Verwachting van NCG is dat dit grotendeels gerealiseerd gaat worden. Zoals aangegeven blijkt dat de meeste woningen niet versterkt hoeven te worden. Voor woningen die voor medio 2022 zijn beoordeeld geldt dat versterking wel aan de orde is, soms met lichte maatregelen, maar er is ook sprake van forse versterkingsmaatregelen. Afgelopen jaar zijn ook de eerste woningen daadwerkelijk versterkt. Voor een aanzienlijk aantal andere woningen is de planvorming gestart.

**Figuur 1: Voortgang versterking Oldambt
(verdeling werkvoorraad per 2 oktober 2023)**

- Totale werkvoorraad: in totaal zitten 507 adressen uit Oldambt in het versterkingsprogramma. Afgelopen jaar zijn via LOOV (Loket Opname Op Verzoek) nog een beperkt aantal adressen toegevoegd. Deze zitten in de fase beoordeling (omdat hier al eerste opname is geweest).
- Opname: 46 adressen waar de opname nog van moet plaatsvinden. Het grootste deel hiervan zijn adressen waarvan de eigenaar (nog) niet wil meewerken of dit heeft uitgesteld.
- Beoordeling: 24 adressen die opgenomen zijn en waar het proces van beoordeling loopt. Een deel hiervan betreft woningen die in eerste instantie via de typologie-aanpak beoordeeld zouden worden, maar waar bleek dat dit niet mogelijk was.
- Planvorming: 106 adressen waarvoor het versterkingsadvies klaar is en waar de planvorming kan starten of al gestart is. Hierbij geldt dat een deel van de eigenaren gekozen heeft voor

herbeoordeling (43 adressen), waarbij de woningen met de nieuwste inzichten beoordeeld worden. Verder zijn er nog 16 adressen waar een aanvullende beoordeling voor gemaakt wordt (i.v.m. operatie Veiligheid Voorop). Hierdoor geldt dat niet alle woningen dus versterkt worden.

- Uitvoering: voor 12 adressen is de planvorming afgerond en is de versterking in uitvoering.
- Afgerond: 319 adressen die qua versterking afgerond zijn. Voor het grootste deel betreft het woningen die op basis van de nieuwste inzichten op norm verklaard zijn en niet versterkt hoeven te worden. In totaal 5 adressen zijn inmiddels daadwerkelijk versterkt.

In de onderstaande tabel staat het overzicht van de stand van zaken per dorp.

Figuur 2:
Overzicht versterkingsopgave
per dorp
(cijfers per 2 oktober 2023)

	Opname	Beoordelingen	Planvorming	Uitvoering	Afgerond	Eindtotaal
Nieuwolda	20	10	57	3	152	242
Nieuw Scheemda	10	2	21	5	37	75
't Waar	2	1	15	2	17	37
Midwolda	4	5	8		55	72
Oostwold	7	5	2	1	47	62
Scheemda	2		3	1	10	16
Drieborg	1					1
Finsterwolde		1				1
Winschoten					1	1
Eindtotaal	46	24	105	12	319	507

Duidelijk is dat de meeste adressen waar versterking daadwerkelijk aan de orde is in Nieuwolda, 't Waar en Nieuw Scheemda liggen. In deze dorpen zijn we dan ook als eerste gestart met het versterkingsproces. Belangrijke opmerking betreft verder de adressen in Winschoten, Finsterwolde en Drieborg. Dit zijn adressen die via Loket Opname Op Verzoek (LOOV) zijn toegevoegd aan de scope op basis van een quick scan. Nadere beoordeling moet uitwijzen of versterking nodig is, waarbij de inschatting is dat dit niet het geval is (op basis van inzichten en verwachte dreigingsricico's). Zie verder ook de toelichting op LOOV op pagina 9.

Doelstellingen en resultaten 2023

In het plan van aanpak 2023 zijn doelstellingen opgenomen. Hieronder gaan we in op de resultaten die behaald zijn (per 2 oktober 2023) en de verwachte resultaten eind 2023.

- De adressen waar de planvorming in 2022 is opgestart worden in 2023 in uitvoering genomen.
 - De verwachting is dat in totaal 18 adressen in 2023 starten met de bouw, waarvan 9 adressen in 2023 nog afgerond worden. Daarnaast zijn in de 1^e helft van 2023 ook al een aantal adressen opgeleverd qua versterking.
- Voor alle resterende adressen waar versterking nodig is wordt in 2023 de planvorming opgestart. Dit geldt zo mogelijk ook voor de adressen vanuit het erfgoed- en agroprogramma, waarvoor we NCG vragen om deze naar voren te halen qua planning.
 - De verwachting was dat circa 50 tot 75 woningen daadwerkelijk versterkt moeten worden in Oldambt. Onzekere factor hierbij waren de uitkomsten van de beoordelingen én ook het aantal mensen dat mogelijk zou kiezen voor een herbeoordeling. Inmiddels is voor nagenoeg alle adressen waar versterking nodig is de planvorming opgestart (in totaal c.a. 60 adressen). Hieronder vallen ook de c.a. 30 adressen uit het erfgoed- en agroprogramma die versterkt moeten worden. Samen met de adressen waar versterking al in uitvoering of afgerond is komt het aantal woningen met versterking uit op c.a. 70. Inschatting is verder dat een klein aantal woningen waar de (her)beoordeling nog plaats vindt ook versterking aan de orde zal zijn. Afhankelijk wanneer de beoordeling is afgerond kan NCG nog in het najaar 2023 starten met de planvorming. De versterkingsadviezen die pas aan het einde van het jaar komen worden in het eerste kwartaal 2024 opgepakt.
- De adressen die nog niet zijn opgenomen en beoordeeld worden in 2023 alsnog opgepakt en afgerond. Voor eigenaren die niet willen (of kunnen) meewerken wordt gezocht naar een nette afronding van het proces.
 - NCG heeft als doelstelling om voor het einde van 2023 alle inwoners duidelijkheid te geven of hun woning versterkt moet worden of niet. Dit betekent dat alle adressen in Oldambt dan ofwel zijn afgerond (op norm) ofwel in planvorming of uitvoering zijn. Voor alle woningen binnen de scope geldt overigens dat een opname én een beoordeling plaatsvindt om de aardbevingsbestendigheid van een woning te bepalen. Daarbij is afgesproken dat NCG extra aandacht heeft voor bijzondere situaties, zoals woningen die verbouwd zijn of waar forse schade is. Voor de eigenaren die niet mee willen/kunnen doen in het versterkingstraject wordt dit najaar gezorgd voor een zorgvuldige afronding. Met de komst van de Tijdelijke Wet Groningen heeft NCG nu hiervoor ook de bevoegdheid en werkt men aan een uitvoeringsplan hiervoor. Zodra dit gereed is worden de eigenaren actief benaderd door NCG en ontvangen zij een brief hierover.
- Voor het uitvoeringsproces richten we met NCG een goed proces in voor de vergunningverlening. Dit geldt ook voor andere zaken die de uitvoering van de versterking mogelijk maken (tijdelijke huisvesting, nutsvoorzieningen, inpassingsmaatregelen). Hiervoor benutten we ook de mogelijkheden van het gebiedsfonds.
 - Afgelopen jaar hebben we samen met NCG een overlegstructuur ingericht waarbij goed en frequent afstemming plaatsvindt met de projectleiders NCG en betrokkenen vanuit de gemeente. In deze overlegstructuur wordt voornamelijk aandacht besteed aan tijdig vooroverleg en verkennen van de (vergunningen)procedure en mogelijke knelpunten. Binnen de gemeente is het uitvoeringsproces gestroomlijnd met duidelijke afspraken over rolverdeling en taken met name ook voor het interne vergunningenproces. Afgesproken is dat we het proces voor de benodigde vergunningen, ook voor tijdelijke huisvesting, zo goed mogelijk inrichten. Voor mogelijke inpassingsmaatregelen hebben we middelen beschikbaar vanuit het gebiedsfonds.

- Voor het dorpenlint Nieuwolda, 't Waar, Nieuw Scheemda stellen we een visie en uitvoeringsplan op om de versterking van woningen zo veel mogelijk te combineren met de versterking van gebieden (met behulp van Gebiedsfonds en NPG).
 - In het voorjaar 2023 zijn we gestart met een proces voor het opstellen van een gebiedsplan om, naast het versterken van de huizen, ook de leefbaarheid in deze dorpen te verbeteren. Hiervoor is een extern bureau (Antea Group) in de hand genomen en wordt nauw samengewerkt met de dorpsbelangenverenigingen van Nieuw Scheemda, 't Waar en Nieuwolda, waterschap, de nutsbedrijven en organisaties zoals Groninger Huis om tot een uitvoeringsprogramma te komen. De planning is dat eind 2023 het gebiedsplan klaar moet zijn

Complexe en bijzondere situaties

In het versterkingsprogramma komen we ook veel complexe, bijzondere of soms zelfs schrijnende situaties tegen. In het vorige plan hebben we ook opgenomen dat we als gemeente oog willen hebben voor deze situaties en dat we binnen onze mogelijkheden willen zoeken naar oplossingen. Hiervoor zetten we ook extra in op de ondersteuning van onze inwoners en het contact/ samenwerking met NCG en ook het IMG. Primair ligt de uitvoering bij de NCG voor de adressen in de versterking en heeft elke eigenaar een bewonersbegeleider waar men met vragen terecht kan. Als gemeente vervullen we hierin een indirect en meer ondersteunende rol. Dit doen we o.a. via onze inwonersondersteuners, waarvoor we medio 2023 de capaciteit hebben uitgebreid. Daarnaast is medio 2023 ook een procesregisseur gestart bij de gemeente voor complexe situaties waar ook een meer directe rol voor de gemeente ligt (bijv. ten aanzien van vergunningverlening).

Hieronder beschrijven we verder nog de aanpak en mogelijkheden van het Interventieteam en de Commissie Bijzondere Situaties. Verder gaan we nog in op de regeling voor constructieve maatregelen in het zogeheten blok B die in 2023 van start is gegaan. In dit kader is het goed om te benoemen dat we afgelopen jaar ook aandacht hebben gevraagd voor kwetsbare panden in ons gebied. Woningen die in de versterkingsopgave zitten en die soms zwaar beschadigd zijn, maar waar versterking vanuit de gestelde normen wellicht niet nodig is. Als gemeente zijn we van mening dat in sommige situaties wel degelijk iets moet gebeuren, via versterking of in combinatie met schadeherstel. Met NCG zijn hierover gesprekken gevoerd en is afgesproken om hier gezamenlijk verder naar te kijken. Als gemeente hebben we een eerste inventarisatie gemaakt van panden waar dit mogelijk speelt. Samen met NCG willen we kijken welke mogelijkheden en oplossingen er wellicht zijn. We onderzoeken ook hoe we woningen die niet in de versterkingsopgave zitten hierbij kunnen betrekken (bijv. via LOOV). Verder betrekken we ook de mogelijkheden vanuit de kabinetsmaatregelen hierin.

Interventieteam Vastgelopen dossiers en Commissie Bijzondere Situaties

In het verlengde van de bestuurlijke afspraken van november 2020 is medio 2021 het Interventieteam vastgelopen dossiers gestart. Dit interventieteam is een samenwerking tussen NCG en IMG met een onafhankelijke voorzitter (Geert-Jan ten Brink). Het doel van dit interventieteam is om voor schrijnende en/of vastgelopen situaties een oplossing te vinden. NCG en het IMG hebben ruim mandaat gekregen om maatwerkoplossingen te kunnen bieden aan bewoners van wie het dossier is vastgelopen, zodat deze bewoners weer perspectief kan worden geboden. Gemeenten kunnen hiervoor situaties aandragen. We hebben vanuit de gemeente Oldambt nu 5 adressen aangedragen die in behandeling zijn bij het Interventieteam.

Naast het Interventieteam bestaat ook nog de Commissie Bijzondere Situaties (CBS). Deze commissie helpt inwoners uit het aardbevingsgebied als er sprake is van bijzondere situaties. Het gaat dan vaak om een stapeling van problemen: medische/psychische problemen in combinatie met financiële problemen waardoor de aardbevingsproblemen van het huis de druppel worden die de emmer doet overlopen. CBS vormt een vangnet voor de meest schrijnende gevallen. De commissie beoordeelt de aanvragen en besluit waar en hoe extra hulp kan worden geboden. Dit kan variëren van het inschakelen van praktische hulp tot het toekennen van een financiële vergoeding. Steeds is het doel om samen een oplossing te vinden waarmee mensen weer verder kunnen. In 2021 is de

commissie ondergebracht bij het IMG en is ook de samenwerking met het Interventieteam opgezocht. In 2023 heeft het rijk besloten dat CBS komende jaren gecontinueerd wordt en dat de samenwerking met het Interventieteam verder onderzocht wordt. Ook is het besluit genomen dat ook micro-MKB in aanmerking kan komen voor hulp en ondersteuning.

Subsidieregeling constructieve maatregelen blok B

In maart 2023 heeft het college deze regeling vastgesteld. Deze subsidie is bedoeld voor woningeigenaren in blok B van de versterkingsopgave waarvan de woning niet versterkt hoeft te worden, maar waar wel constructieve problemen aan de woning zijn en die het advies hebben gekregen om die aan te pakken. De regeling bestaat uit twee delen. Het eerste deel is een subsidie voor een aanvullend constructie-onderzoek en het opstellen van een plan. De maximum-bijdrage hiervoor is €20.000,-. Het tweede deel is subsidie voor de kosten voor herstel of gedeeltelijke vernieuwing van de constructie van woning. Het maximale bedrag hiervoor is €150.000,-. De eigenaren die mogelijk voor deze regeling in aanmerking komen zijn per brief geïnformeerd. En afgelopen jaar zijn ook de eerste contacten gelegd die wellicht tot aanvragen zullen leiden.

Achtergrond van de regeling ligt in de bestuurlijke afspraken Versterking van 2020 waarin is vastgelegd dat dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de afspraken in blok B. Deze afspraken zijn gemaakt om te voorkomen, dat bij de toepassing van de nieuwste norm, er binnen het dorp, wijk of straat verschillen ontstaan, die leiden tot sociale ontwrichting. Afgelopen tijd hebben we van zowel NCG als een enkele eigenaar signalen gekregen dat in uitzonderingssituaties sprake is van woningen waar sprake is van (forse) constructieve problemen. Met de huidige normen is de veiligheid, en risico's die samenhangen met (zware) aardbevingen, niet in het geding. Wel wordt in een beperkt aantal situaties het dringende advies gegeven aan de eigenaar om iets aan de woning te doen. De inschatting daarbij is dat wanneer de betreffende woning eerder was beoordeeld (met oudere inzichten) wel degelijk versterking nodig was geweest.

Voortgang speciale programma's

Naast de grote groep adressen die het reguliere proces volgt, zijn adressen opgenomen in speciale programma's. Hieronder volgt een korte beschrijving van deze programma's en de situatie in Oldambt. De adressen in deze programma's maken dus wel onderdeel uit van de scope. In dit geactualiseerde plan van aanpak benoemen we alleen de belangrijkste zaken. Voor achtergronden en meer informatie verwijzen we u graag naar het vorige plan.

Praktijkaanpak

In Oldambt waren een beperkt aantal adressen (met name boerderijen) aangedragen voor deze aanpak. Inmiddels is het versterkingsproces hiervoor afgerond. Daarbij is één adres daadwerkelijk versterkt, anderen hebben gekozen voor een herbeoordeling (waarbij versterking niet nodig bleek).

Eigenaar Kiest Bouwer

In Oldambt heeft een beperkt aantal eigenaren gekozen voor het traject van Eigenaar Kiest Bouwer (EKB) waar NCG eind 2020 mee gestart is. Hierbij is de eigenaar opdrachtgever van de aannemer. De eigenaar heeft daardoor meer regie in het versterkingstraject. De kosten voor de noodzakelijke versterking van de woning worden vergoed door NCG. Eigenaren kunnen kiezen voor deze aanpak op het moment dat het versterkingsadvies klaar is.

Loket Opname op Verzoek

In totaal zijn nu 8 adressen toegevoegd aan de scope via het Loket Opname op Verzoek (LOOV). Inwoners die niet in het versterkingsprogramma zitten, maar die zich zorgen maken over de veiligheid van hun woning, kunnen via LOOV een verzoek doen voor een opname. NCG voert vervolgens een quick-scan analyse op het pand uit. Als een nadere beoordeling nodig is, dan wordt het adres toegevoegd aan het versterkingsprogramma. Tot medio 2023 zijn er 88 verzoeken ingediend. Hiervan heeft het grootste deel inmiddels een inspectie/quick scan gehad. Op basis daarvan zijn dus 8 adressen nu toegevoegd aan het versterkingsprogramma van NCG. Hierbij is het goed om op te merken dat bij de quick scan alleen gekeken wordt naar het pand en niet naar de locatie. Dit betekent

dan ook dat bij nadere beoordeling de kans groot is dat versterking alsnog niet nodig is vanwege de gehanteerde nieuwste inzichten en de lage seismiteit in ons gebied.

Agro

In onze gemeente zijn veel boerderijen opgenomen in het versterkingsprogramma. Van die boerderijen zijn 35 opgenomen in het Agroprogramma van NCG. Dit betekent dat ze via een speciale aanpak worden opgepakt en begeleid. Naast het Agroprogramma van NCG kennen we ook het Provinciale Agroprogramma waarin een meer integrale aanpak centraal staat (zie ook hoofdstuk 5).

Erfgoed

Het versterkingsprogramma in Oldambt bestaat voor bijna een derde uit adressen met een erfgoedstatus (monument of karakteristiek). De versterking hiervan vraagt vaak extra aandacht, ook in het vergunningentraject. NCG heeft 19 adressen hiervan opgenomen in het Erfgoedprogramma. Voor deze adressen wordt een speciale aanpak gebruikt. Een deel hiervan is inmiddels afgerond (op norm), voor een ander deel is de planvorming opgestart. De andere adressen met een erfgoedstatus (veelal karakteristiek) worden via het reguliere versterkingsproces opgepakt. Naast het Erfgoedprogramma van NCG is een ander Erfgoedprogramma ontwikkeld door betrokken partijen. Ook dit programma heeft veel raakvlakken met de versterkingsoperatie (zie ook hoofdstuk 5).

MKB

In Oldambt hebben we een beperkt aantal MKB-adressen dat onderdeel uitmaakt van de versterkingsopgave. Tot nu toe zijn deze adressen via het reguliere versterkingsproces gelopen en zijn we nog geen knelpunten tegengekomen qua bedrijfsvoering. Ook hier geldt dat provinciaal gewerkt wordt aan een meer integrale aanpak voor een MKB-programma (zie hoofdstuk 5).

Impact PEGAS op versterkingsopgave

Op 24 februari 2023 overhandigde de Parlementaire Enquêtecommissie Gaswinning Groningen (PEGAS) haar onderzoeksrapport 'Groningers boven gas' aan de voorzitter van de Tweede Kamer. Op 25 april gaf het kabinet een reactie op dit rapport. Hierin worden 50 maatregelen aangekondigd, een aantal van deze maatregelen heeft in meer of mindere mate ook effect op de versterkingsoperatie. Momenteel worden deze maatregelen uitgewerkt door NCG (in afstemming met rijk en gemeenten). Een deel van de maatregelen is al ingevoerd door NCG, een ander deel moet nog verder worden uitgewerkt. Zo werkt NCG aan een meer mensgerichte uitvoering van de versterking met kortere doorlooptijden, het beter nakomen van afspraken en het bieden van lokaal passende oplossingen. Ook krijgt NCG extra budget om knelpunten en onuitlegbare verschillen aan te pakken. Andere maatregelen die mogelijk impact gaan hebben zijn een meer gebiedsgerichte crisisaanpak voor versnelling van de versterking, meer aandacht komt voor ruimtelijke kwaliteit tijdens de versterking en bijv. extra geld voor leefbaarheid en wijkontwikkeling. Tot slot is een belangrijke maatregel dat woningen die nog versterkt moeten worden aardgasvrij(gereed) gemaakt worden. Dit zal ook in bepaalde situaties de versterking van woningen in Oldambt raken.

Verder heeft het kabinet de Commissie Van Geel gevraagd om onderzoek te doen naar de verschillen die zijn ontstaan bij de afhandeling van schade en de versterking van woningen in het aardbevingsgebied. Het advies van deze commissie, 'Veilig, schadevrij en verduurzaamd', is half oktober gepresenteerd. De commissie komt tot het oordeel dat het individueel oplossen van de ontstane zichtbare en onzichtbare verschillen niet mogelijk is zonder weer nieuwe verschillen te creëren. Daarom is men met een breder advies gekomen waarbij er zowel naar de schadeafhandeling, de versterking als de verduurzaming is gekeken. Belangrijkste doel van het advies is het voor iedereen realiseren van een veilige, schadevrije en verduurzaamde woning in een leefbare wijk, dorp of buurt. Komende tijd wordt dit advies verder besproken binnen de regio en met het rijk.

3. Uitvoering versterking Oldambt 2024

In dit hoofdstuk beschrijven we de doelstellingen en resultaten die we willen realiseren voor de versterkingsopgave in 2024. Verder gaan we in op het uitvoeringsproces en het lokale meerjarenbeeld en het Meerjaren versterkingsplan (MJVP).

Doelstellingen en resultaten

Doelstellingen versterking 2024

De geformuleerde doelstellingen van het vorige plan blijven ook voor komend jaar uitgangspunt van onze inzet, hieronder zijn deze in geactualiseerde vorm weergegeven:

- **Focus op uitvoering:** De inschatting is dat in totaal circa 75 woningen daadwerkelijk versterkt moeten worden, waarvan een deel al is gerealiseerd. Voor het grootste deel van de adressen is of wordt in 2023 het ontwerpproces gestart. De verwachting is dat in 2024 voor alle woningen ook de uitvoering van de versterking zal starten, een klein deel hiervan betreft mogelijk sloop-nieuwbouw. Samen met NCG willen we het proces naar uitvoering zo goed mogelijk organiseren. Dit raakt ook de vraagstukken rond vergunningverlening en tijdelijke huisvesting.
- **Afronding opname en beoordeling:** De verwachting is dat uiterlijk eind 2023 voor alle resterende adressen het traject van opname en beoordeling is afgerond. Dit betekent dat alle eigenaren weten of hun woning versterkt moet worden of niet, ook voor de eigenaren die hebben gekozen voor een herbeoordeling. Mocht door onvoorziene omstandigheden dit niet gelukt zijn dan zal NCG dit z.s.m. in 2024 afronden.
- **Aandacht voor complexe en bijzondere situaties:** Als gemeente hebben we oog voor bijzondere en/of schrijnende situaties. Binnen onze mogelijkheden zoeken we naar oplossingen. Verder zetten we extra in op de ondersteuning van onze inwoners en het contact/ samenwerking met NCG en IMG. Komend jaar hebben we extra aandacht voor kwetsbare panden en de mogelijkheden hiervoor. Samen met NCG (en ook IMG) willen we onderzoeken welke oplossingen mogelijk zijn en hoe we hiervoor een aanpak kunnen ontwikkelen.
- **Gebiedsimpact en -ontwikkeling:** De versterking richt zich uiteraard op de woning. Waar de uitvoering hiervan impact heeft op de omgeving, begeleiden we dit zo goed mogelijk en willen we overlast zoveel mogelijk voorkomen. Verder streven we ernaar om de versterking te verbinden aan gebiedsontwikkeling in de dorpen waar dit speelt.
- **Agro en erfgoed:** We willen de mogelijkheden van het Agroprogramma en het Erfgoedprogramma zo goed mogelijk benutten voor onze boerderijen, (rijks)monumenten en karakteristieke panden.
- **Woningverbetering en verduurzaming:** We stimuleren onze inwoners om te investeren in hun woning en om gebruik te maken van de beschikbare subsidies voor woningverbetering en verduurzaming.
- **PEGAS:** Als gemeente willen we nauw betrokken zijn bij de uitwerking van de kabinetsmaatregelen en stellen we een plan van aanpak op hoe we dit concreet willen invullen. Uiteraard kijken we hierbij naar onze rol en verantwoordelijkheid en welke maatregelen voor ons als gemeente relevant zijn. Maar we kijken ook hoe we voor onze inwoners het maximale kunnen doen om te werken aan herstel en perspectief.

Resultaten versterking 2024

Voor komend jaar streven we onderstaande resultaten na. Deze resultaten gelden (deels) ook als de gemeentelijke opdracht aan NCG:

- De opdracht aan NCG is om de eventueel resterende (of nieuwe) adressen in 2024 op te nemen en beoordelen. En om het versterkingsproces voor de eigenaren die niet willen meewerken zorgvuldig af te sluiten, voor zover dat in 2023 nog niet gedaan is.
- De opdracht voor NCG is om voor alle adressen binnen de scope waar versterking nodig is het planvormingsproces verder vorm te geven en ook de uitvoering te starten. Verwachting van NCG is dat voor in totaal 47 woningen de uitvoering in 2024 zal starten.
- Voor het uitvoeringsproces richten we met NCG een goed proces in voor de vergunningverlening. Dit geldt ook voor andere zaken die de uitvoering van de versterking mogelijk maken (tijdelijke huisvesting, nutsvoorzieningen, inpassingsmaatregelen).

- Voor het dorpenlint Nieuwolda, 't Waar, Nieuw Scheemda wordt het gebiedsplan in 2024 vertaald naar een concreet uitvoeringsplan. Het doel is om dit plan rond de zomer af te ronden en op te leveren zodat in de 2^e helft van 2024 de uitvoering kan starten.

Bovenstaande doelstellingen en beoogde resultaten zijn gebaseerd op de uitgangspunten die we in het vorige plan hebben vastgelegd.

Versterking 2024

Opgave

De totale versterkingsopgave voor Oldambt is in 2023 licht gestegen naar 507 adressen. Via de jaarlijkse risicoanalyse (HRA) zijn afgelopen jaar geen nieuwe adressen toegevoegd. Wel zijn via LOOV (Loket opname op verzoek) 3 adressen toegevoegd aan de opgave.

Opname en beoordeling

De verwachting is dat eind 2023 alle woningen zijn opgenomen en beoordeeld. Voor de woningen waar dit onverhoopt nog niet het geval is, zal dit in 2024 alsnog plaatsvinden. Dit geldt dus ook voor de eigenaren die hebben gekozen voor een herbeoordeling. Voor de adressen waarvan de eigenaar tot nu toe niet wil meewerken aan het versterkingsproces wordt naar verwachting nog voor eind 2023 een zorgvuldige afronding georganiseerd. Ook hier geldt mogelijk een beperkte doorloop in 2024. Daarnaast blijft de mogelijkheid bestaan voor een eigenaar (of evt. nieuwe koper) om terug te komen op dit besluit en alsnog de woning te laten beoordelen.

Planvorming en uitvoering

Zoals aangegeven is de verwachting dat in totaal c.a. 75 woningen in Oldambt versterkt moeten worden. Een deel hiervan is inmiddels gerealiseerd of in uitvoering. Het grootste deel zal in 2024 de planvorming verder worden opgepakt en zo mogelijk de uitvoering gestart worden. Verwachting is dat voor 47 woningen in 2024 de uitvoering zal starten. Verder zullen hier mogelijk nog een klein aantal woningen bijkomen waar het versterkingsadvies nog niet afgerond is. Voor deze woningen wordt ook in 2024 het uitvoeringsproces gestart. Inschatting van NCG is dat de gemiddelde doorlooptijd voor dit proces van planvorming en uitvoering ongeveer een jaar is. Uiteraard is dit sterk afhankelijk van de specifieke situatie van een project. Daarbij gaat het om de zwaarte van het versterkingsadvies, de noodzakelijke procedurele stappen en uiteraard ook de wensen en belangen van de eigenaren.

Versterking in uitvoering

De versterkingsopgave in Oldambt verschuift in 2024 nog meer naar de fase van planvorming en uitvoering. Dit vraagt ook aandacht voor bijv. het proces van vergunningverlening en het toezicht op de uit te voeren versterkingen. Maar ook het proces rond tijdelijke huisvesting, de impact op de openbare ruimte (tijdelijke voorzieningen, bouwverkeer, parkeren, nutsvoorzieningen) en de eventuele herinrichting en koppeling met gebiedsontwikkeling. Hieronder worden een paar punten toegelicht.

Vergunningverlening

NCG is verantwoordelijk voor de uitvoering van de versterkingsoperatie en daarmee ook voor de aanvraag van de eventueel benodigde vergunningen. Tegelijk vraagt dit proces ook van ons als gemeente extra inzet en een goede organisatie en communicatie, zeker ook in het vergunningenproces. Afgelopen jaar is hiervoor al een goede samenwerking opgezet, zowel intern als ook met NCG. Ook zijn afspraken gemaakt over capaciteitsinzet, rolverdeling en interne processen. Maar ook komend jaar vraagt de interne organisatie en capaciteit zeker om aandacht, ook gezien de druk op de gemeentelijke organisatie en de organisatie-ontwikkeling.

Binnen de versterkingsopgave van Oldambt valt een groot deel van de opgave in het erfgoed- en agroprogramma. Dit zijn in de praktijk complexe dossiers die meer dan gemiddeld tijd vragen van de interne organisatie. Daarnaast wordt tussen de aardbevingsgemeenten samengewerkt om de versterking voortvarend aan te pakken. Dit is vormgegeven in het samenwerkingsverband 'VTH-Drieslag'. De aardbevingsgemeenten maken in dat verband collectieve afspraken over de kwaliteitsborging van vergunningaanvragen en de uitvoering van versterkingsmaatregelen.

Tijdelijke huisvesting

Als een woning versterkt moet worden, kan dit betekenen dat de woning voor bepaalde tijd niet kan worden gebruikt en dat tijdelijke huisvesting moet worden geregeld. Op basis van de versterkingsadviezen is in het vorige plan een analyse opgesteld met betrekking tot het vraagstuk voor tijdelijke huisvesting. Deze analyse hebben we hieronder, in geactualiseerde versie, weergegeven:

- De inschatting is dat c.a 75 adressen daadwerkelijk versterkt moeten worden. Hierbij kan tijdelijke huisvesting aan de orde zijn.
- Het betreft in veel gevallen vrijstaande woningen of boerderijen en relatief weinig rijtjeswoningen of woningen die dicht op elkaar staan.
- Voor vrijstaande woningen en zeker voor boerderijen is tijdelijke huisvesting op eigen erf in veel gevallen een mogelijke en ook gewenste oplossing.
- Voor de overige woningen is het voorstel om maatwerk per project te bieden en de optie van zelfredzaamheid en compensatie actief in te zetten (1744 euro per maand).
- Bij de start van projecten in Oldambt wordt in een vroeg stadium het vraagstuk van tijdelijke huisvesting in beeld gebracht. Mochten bovenstaande opties niet haalbaar zijn, dan wordt door NCG gezocht naar oplossingen. Hierbij wordt de gemeente in een vroeg stadium betrokken (locatie, vergunningen).
- In 2023 is geconcludeerd dat het toch wenselijk is om een beperkt aantal units te realiseren voor mensen die tijdelijk hun woning moeten verlaten ivm versterking. Samen met de gemeente wordt gekeken naar een mogelijke locatie voor het plaatsen van twee units in Nieuwolda. Hierover vindt ook afstemming plaats met Groninger Huis.

Conclusie is dat we in Oldambt in principe verwachten te kunnen volstaan met maatwerkoplossingen. Maar dat we nu toch ook kijken naar de mogelijkheid voor enkele units voor tijdelijke huisvesting.

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming geeft beperkingen voor het aantal gebouwen dat tegelijkertijd natuurvrij mag zijn. Dit betekent dat in een bepaald gebied het aantal versterkingsprojecten dat tegelijkertijd in uitvoering is tot een maximum beperkt is. Het doel hiervan is om te voorkomen dat voor bepaalde kwetsbare diersoorten (zwaluwen, mussen en vleermuizen) op enig moment onvoldoende leefruimte is. De provincie Groningen is hier het bevoegd gezag. Voor de versterkingsopgave heeft de provincie een generieke ontheffing vastgesteld waarin dit maximum op 25 procent is gezet per salderingsgebied. Dat betekent dat maximaal 25 procent van de gebouwen tegelijkertijd in uitvoering mag zijn. Inschatting van NCG is dat bovenstaande voor Oldambt geen directe impact heeft.

Nutsbedrijven

De versterking kan bij ingrijpende werkzaamheden of sloop-nieuwbouw ook impact hebben op de (benodigde) nutsvoorzieningen. Waar dat aan de orde is, vraagt dit om tijdige afstemming met de nutsbedrijven. Het is de taak van NCG om inzichtelijk te maken waar en wanneer dit aan de orde is en welke netwerkverbeteringen nodig zijn. Inmiddels is duidelijk dat de nutsvoorzieningen binnen het versterkingsgebied afdoende zijn. Wel wordt onderzocht of wenselijke aanpassingen, met name ten aanzien van het elektriciteitsnetwerk, vanuit een toekomstperspectief (verduurzaming) niet gelijktijdig kan worden uitgevoerd. Hierover vindt overleg plaats, ook in het kader van de plannen voor gebiedsontwikkeling.

Inrichting(kosten) en gebiedsontwikkeling

Vanuit het gebiedsfonds hebben gemeenten middelen beschikbaar voor onder meer inpassingskosten. Dit zijn bijvoorbeeld kosten voor de inrichting van de openbare ruimte en de nutsvoorzieningen. Als gemeente hebben we inmiddels een eerste tranche hiervoor beschikbaar gekregen en kunnen we evt. benodigde maatregelen uitvoeren. Verder wordt komend jaar de verdere uitwerking van de plannen voor de gebiedsontwikkeling van het versterkingsgebied opgepakt. Zoals aangegeven verwachten we medio 2024 dit plan klaar te hebben en de uitvoering te kunnen starten. Verder zullen we komend jaar kijken welke (koppel)kansen er verder liggen met andere programma's en ook met de ontwikkelingen rond PEGAS en de kabinetsmaatregelen.

MJVP en meerjarenbeeld versterking Oldambt

Samen met NCG en andere aardbevingsgemeenten is een MeerjarenVersterkingsprogramma (MJVP) voor de hele aardbevingsregio opgesteld. Het MJVP heeft als doel om voor het hele aardbevingsgebied, op basis van de lokale programma's van aanpak van de vijf aardbevingsgemeenten, sturing te geven aan de uitvoering en de planning van de versterkingsoperatie. Het vormt daarmee de gezamenlijke visie van de gemeenten en NCG op het verloop van de versterkingsoperatie. Het MJVP is gebaseerd op de lokale programma's die door de gemeenteraden zijn vastgesteld.

Voor Oldambt geldt dat, met de huidige stand van zaken en voortgang, het MJVP minder relevant wordt. Zoals aangegeven is de planning dat eind 2023 alle adressen opgenomen en beoordeeld zijn en dat alle woningen waar versterking nodig zijn in opdracht zitten voor de planvorming en uitvoering. Streven van gemeente én NCG is om de versterking binnen Oldambt in 2025 of 2026 af te ronden. Uiteraard geldt dat de versterkingsoperatie tot nu toe met veel onzekerheden en wijzigingen is omgeven. Nieuwe ontwikkelingen kunnen leiden tot wijzigingen in de genoemde inschattingen. En zeker ook de processen rond planvorming en bijv. afstemming met eigenaren kunnen impact hebben op de planning.

Capaciteitsverdeling versterking

De beschikbare capaciteit voor de versterkingsoperatie speelt een belangrijke rol in het opstellen van de gemeentelijke plannen van aanpak. In afstemming met NCG en de gemeenten in het aardbevingsgebied zijn afspraken gemaakt over de verdeling van de beperkte capaciteit voor zowel opname en beoordeling als voor planvorming en uitvoering. Deze afspraken zijn bestuurlijk vastgesteld in het Versterkingsoverleg Groningen (VOG). De verdeling is gemaakt door de beschikbare capaciteit naar rato te verdelen over het aantal adressen per gemeente in het versterkingsprogramma. De capaciteitsverdeling voor 2024 betreft een voortzetting van de eerder gemaakte afspraken. Gezien de stand van zaken voor de versterking in Oldambt kiezen we er voor om deze hier nu niet uitgebreid op te nemen.

Op basis van de versterkingsopgave in Oldambt én de gemaakte afspraken m.b.t. de capaciteitsverdeling kunnen we het volgende conclusies trekken:

- Opname en beoordeling: Als het goed is zijn eind 2023 alle adressen opgenomen en beoordeeld. Voor de adressen waar dit onverhoopt nog niet gelukt is, is in 2024 ruim voldoende capaciteit beschikbaar. Dit geldt ook voor eventuele nieuwe adressen (bijvoorbeeld via LOOV).
- Ontwerp en realisatie: Hiervoor geldt dat alle adressen waar versterking nodig is inmiddels in opdracht zitten. Voor eventuele aanvullende adressen waar versterking voor nodig is, is ook voldoende capaciteit beschikbaar voor Oldambt.

Rapportage en monitoring

NCG is verantwoordelijk voor het monitoren van de voortgang van de versterkingsopgave. NCG houdt een [publiek dashboard](#) bij waarin de voortgang van de versterkingsopgave wordt weergegeven. Als gemeente ontvangen we maandelijks een voortgangsrapportage die we ook bespreken met NCG in de projectgroep en in de lokale stuurgroep. Jaarlijks wordt bij de actualisatie van het lokale plan van aanpak gerapporteerd over de voortgang. Tussentijds wordt in de lokale stuurgroep de voortgang besproken en waar nodig én mogelijk bijgestuurd.

4. Communicatie

In dit hoofdstuk geven we de uitgangspunten van de communicatie weer en beschrijven we de rollen en verantwoordelijkheden van alle partijen die een rol hebben in de versterkingsoperatie. Ook geven we een overzicht van de communicatiemiddelen die we als gemeente inzetten.

Inleiding

Het versterkingsprogramma, de schade-afhandeling, de afbouw van de gaswinning en de verschillende regelingen en subsidies voor het aardbevingsgebied - onze inwoners krijgen nogal wat informatie te verwerken. Duidelijke, eerlijke en vooral persoonlijke communicatie is hierbij van groot belang. Als gemeente willen we hier graag aan bijdragen, zeker voor wat betreft de versterkingsopgave in samenwerking met NCG.

Terugblik

Afgelopen jaar had de parlementaire enquête gaswinning een belangrijke rol in de aardbevingsopgave. Via onze nieuwsbrief hebben we onze inwoners hierover regelmatig geïnformeerd. Verder zijn we eind maart ook met inwoners hierover in gesprek geweest. Over wat dit met hen deed, welke vragen ze hadden en ook hoe ze naar de invulling van de ereschuld kijken. Ondanks de beperkte opkomst vonden de aanwezigen het wel een fijne avond waarin ook ruimte was voor een persoonlijk gesprek. We hebben afgesproken dat we hier later in het jaar een vervolg aan geven.

Op individueel niveau vindt de primaire communicatie voor de versterking plaats door NCG. Als gemeente zijn we hierin ondersteunend en aanvullend. Denk hierbij aan het spreekuur van de gebiedsregisseur en de inzet van onze onafhankelijke inwonersondersteuning. Ook weten inwoners ons te vinden met vragen over de versterking, schade-afhandeling en de diverse regelingen. Hierin proberen we de juiste antwoorden te geven en mensen door te verwijzen. Verder nemen we ook signalen mee in onze overleggen met NCG, IMG en het rijk. Dit geldt zeker ook voor de werkbezoeken die onze bestuurders brengen bij gedupeerden. Verder heeft het projectteam ook individuele gesprekken gevoerd over de subsidieregeling constructieve maatregelen om inwoners daarbij te ondersteunen.

Verder zijn we afgelopen jaar in gesprek gegaan met de dorpsbelangenverenigingen van Nieuwolda, 't Waar en Nieuw-Scheemda over het proces rond de gebiedsontwikkeling. Welke kansen zien zij, welke stonden ook al op ons lijstje en dat wordt in een aantal werksessies vertaald naar een gezamenlijk plan. Daarbij worden ook partners als waterschappen, nutsbedrijven en woningbouwcorporaties betrokken en kijken we naar koppelkansen. Tot slot hebben we onze nieuwsbrief Oldambt Versterkt die we met enige regelmaat uitbrengen. In totaal gaat deze nu naar bijna 400 mensen. En onze website houden we actueel: www.gemeente-oldambt.nl/aardbevingen.

Vooruitblik

De focus voor de versterkingsopgave ligt meer en meer op de uitvoeringsfase. Dit betekent ook het nodige voor de communicatie. Voor eigenaren waar de versterking zich afspeelt zal de NCG het eerste aanspreekpunt zijn. Als gemeente vervullen we hierin een rol wanneer dit nodig is. Voor de dorpen waar versterking speelt en waar we aan de slag gaan met de gebiedsontwikkeling gaan we specifiek kijken hoe we de verdere communicatie daar vorm geven.

Verder blijven we ook komend jaar onze inwoners ondersteunen wanneer zij tegen problemen aanlopen in de versterking of schade-afhandeling. Voor de uitwerking van de PEGAS-maatregelen geldt dat we gaan kijken welke communicatie-inzet we hierbij kunnen doen. Tot slot blijven we in gesprek met inwoners en gaan we door met onze digitale nieuwsbrief waarin we actueel en relevant nieuws voor onze inwoners proberen te bundelen. Ook vertellen we waar we als gemeente mee bezig zijn en waar we ons voor inzetten. Hierbij zetten we ook onze website en social media in.

Uitgangspunten

Hieronder hebben we de uitgangspunten voor onze communicatie opgenomen over de versterking:

- De communicatie doen we vanuit de behoefte van onze inwoners; zij staan voorop.
- Inwoners weten waar ze terecht kunnen voor informatie over de versterking van hun woning en eventuele vragen. We werken zoveel mogelijk met één vast aanspreekpunt (de bewonersbegeleider van NCG).
- Als gemeente hebben we een rol en verantwoordelijkheid, tegelijkertijd is onze rol in de versterking beperkt in wat we daarin kunnen doen. Dat willen we duidelijk maken, juist om te voorkomen dat inwoners het vertrouwen in onze aanpak verliezen.
- Toch hebben we oog voor de problemen die inwoners ervaren en willen we ons maximaal inspannen. We signaleren zaken en doen daar ons uiterste best voor, dit willen we op regelmatige basis laten zien.
- Eén van de behoeftes van inwoners die uit diverse onderzoeken komt, is de behoefte aan perspectief; een toekomstbeeld. Dit nemen we mee in onze communicatie.
- We gaan daarbij voor begrijpelijke taal. Het is al ingewikkeld genoeg door alle betrokken partijen, de vele regelingen, doelgroepen (blokken) en mogelijke oorzaken van schade. We willen inwoners in het begrijpen van en wegwijs maken in dit dossier.

Rollen en verantwoordelijkheden

Inwoners krijgen in het versterkingsproces te maken met verschillende partijen:

- De gemeente: Is opdrachtgever van de versterkingsoperatie. Daarnaast zijn wij verantwoordelijk voor ons beleid, eigen regelingen, de gebiedsontwikkeling in Nieuwolda, 't Waar en Nieuw Scheemda en onze eigen acties. Daarover informeren en zijn wij in gesprek met inwoners.
- Nationaal Coördinator Groningen (NCG): Is als uitvoeringsorganisatie en opdrachtnemer verantwoordelijk voor de communicatie vanaf het moment dat een pand is geprioriteerd en is opgenomen in het lokale plan van aanpak van de gemeente. Vanaf dat moment communiceert NCG over de (inhoudelijke) mijlpalen of deelresultaten in het versterkingsproces.
- Aannemer: Tijdens de uitvoering van de versterkingsmaatregelen is de aannemer verantwoordelijk voor de communicatie over de praktische zaken. Bijvoorbeeld over wat er wanneer gaat gebeuren en hoe bewoners zich hierop kunnen voorbereiden. De aannemer voert de communicatie naar bewoners en omwonenden uit onder regie van NCG.
- Woningcorporatie: De corporatie is verantwoordelijk voor communicatie naar de eigen huurders.

Waar nodig en logisch stemmen deze partijen onderling af over hun communicatie (timing en inhoud).

Communicatiemiddelen

In de onderstaande tabel staat een overzicht van de in te zetten communicatiemiddelen en -doelen. Deze communicatiemiddelen zijn voor inwoners en ondernemers in het versterkingsgebied, maar ook anderen die worden geconfronteerd met de nadelige gevolgen van gaswinning in onze gemeente.

Middel	Doelgroep	Doel
Digitale nieuwsbrief	Alle geïnteresseerden. Gaat ook naar de gemeenteraad en dorpsbelangenverenigingen in het versterkingsgebied	Informeren over actualiteiten, relevante regelingen en wat wij als gemeente doen in dit dossier.
Website	Alle geïnteresseerden	Informatie over waar je wanneer bij welke instantie terecht kunt, welke regelingen er zijn en het laatste nieuws.
Brieven	Inwoners voor wie we specifieke en belangrijke informatie hebben	Informeren over relevante informatie.
Bijeenkomsten	Alle geïnteresseerden	Informeren, in gesprek gaan en vragen beantwoorden
Persoonlijke gesprekken en spreekuren	Inwoners met hulpvragen	Informeren en vragen beantwoorden

5. Aardbevingsopgave in Oldambt in breder perspectief

De versterkingsopgave staat niet los van bredere aardbevingsproblematiek in onze gemeente. In dit hoofdstuk gaan we in op de situatie m.b.t. de gaswinning, de schadeproblematiek, op de sociaal-maatschappelijke inzet en specifieke programma's die in het kader van de aardbevingsopgave zijn ontwikkeld. Ook benoemen we de (mogelijke) impact van de kabinetsmaatregelen uit Nij Begun.

Gaswinning

Het kabinet heeft het historische besluit genomen dat per 1 oktober 2023 de gaswinning stopt. De gasputten sluiten nog niet definitief. In het vaststellingsbesluit is vastgelegd dat er geen gas meer gewonnen wordt tenzij het KNMI verwacht dat de temperatuur beneden -6,50C komt. In dat geval kan het Groningenveld op waakvlamniveau worden gebracht zodat het Groningenveld bij een eventuele calamiteit als back-up kan dienen. In 2024 moet het gasveld definitief gesloten worden. Ook dit jaar hebben we als gemeente, samen met de andere aardbevingsgemeenten, een reactie gegeven vanuit onze adviesrol in het kader van de winningsbesluiten. Daarbij zal ook aandacht zijn voor hoe e.e.a. wettelijk wordt vastgelegd en hoe de afbouw en afsluiting van de gasputten zal verlopen.

PEGAS en Nij Begun

Met de kabinetsmaatregelen Nij Begun wordt gewerkt aan herstel en perspectief voor Groningen. Naast de impact hiervan op de versterkingsopgave (zie hoofdstuk 2) gaan deze maatregelen ook impact hebben op de schade-afhandeling, herstel en toekomstperspectief van Groningen. Zo werkt IMG aan het verbeteren van de schadeafhandeling ('menselijker, makkelijker en milder'), o.a. door te stoppen met onderzoek naar de causaliteit tot € 60.000, duurzaam herstel en het oplossen van knelpunten. Verder komt meer ruimte voor maatwerk, betere ondersteuning van inwoners en inzet op sociale cohesie. Ook wordt de regeling voor immateriële schade aangepast en wordt het gebied voor de subsidie woningverbetering en verduurzaming uitgebreid (ook in Oldambt). Tot slot wil het kabinet een generatielang investeren in Groningen op het gebied van verduurzaming, sociaal en economie. Komende tijd worden deze plannen verder uitgewerkt en willen we als gemeente hierin een actieve rol spelen. Waar mogelijk zullen we ook onze inwoners betrekken.

Schadeproblematiek in Oldambt

Onze gemeente ligt aan de rand van het aardbevingsgebied. Daardoor is het vraagstuk rondom schade en veiligheid complex. Schade aan gebouwen is in onze hele gemeente zichtbaar. Maar het is niet altijd duidelijk of de gaswinning hiervan de oorzaak. In totaal zijn bij het IMG (en voorheen TCMG) zo'n 12.500 meldingen gedaan (tot medio 2023) en is in totaal voor ruim 77 miljoen euro aan schadevergoeding uitgekeerd. We zien dat met de invoering van het wettelijk bewijsvermoeden de schademeldingen binnen het zogeheten effectgebied voor een groot deel worden erkend en vergoed. Sinds 2021 zien we hierin een kentering met de aanpassing van het beoordelingskader van IMG, waarbij een groter deel van de schademeldingen is afgewezen. Vanaf dat moment is ook de mogelijkheid om te kiezen voor een forfaitaire regeling (vaste vergoeding van 5.000 euro). Met de kabinetsmaatregelen uit Nij Begun is de verwachting dat de schade-afhandeling binnen het effectgebied verbeterd wordt. In oktober 2023 is door Rijk en IMG een nieuwe werkwijze kenbaar gemaakt waarbij bewoners schades tot 60.000 euro straks zonder causaliteitstoets kunnen laten herstellen. Ook wordt de vaste vergoeding verhoogd van 5.000 naar 10.000 euro, dit geldt voor het hele gebied waar IMG schade afhandelt.

Rol gemeente en ondersteuning inwoners

Als gemeente hebben we formeel geen rol in de schadeafhandeling maar zetten we ons wel in voor de belangen van onze inwoners. We proberen inwoners met hulpvragen zo goed mogelijk te ondersteunen, zeker in vastgelopen of schrijnende situaties. In het afgelopen jaar is hiervoor onze capaciteit ook uitgebreid. In september 2023 zijn een extra inwonersondersteuner en een procesregisseur complexe situaties gestart. Verder brengen de twee betrokken portefeuillehouders c.a. maandelijks bezoeken aan getroffen inwoners. Waar nodig vragen we aandacht bij IMG voor concrete hulpvragen. Ook dragen we schrijnende situaties voor bij de Commissie Bijzondere Situaties of het Interventieteam. Verder hebben we ambtelijk en bestuurlijk regelmatig overleg met IMG waarbij

we vraagstukken en signalen vanuit Oldambt bespreken. Tot slot hebben we eind 2022 een werkbezoek van Staatssecretaris Vijlbrief georganiseerd waarbij we aandacht hebben gevraagd voor de specifieke problematiek in Oldambt met name waar het gaat om grensdiscussies.

Tijdens het werkbezoek van de staatssecretaris is ook een presentatie gegeven door de inwonerswerkgroep Drieborg over het onderzoek naar de schadeproblematiek in dat dorp. Daarbij heeft men de staatssecretaris gevraagd om ondersteuning bij de problematiek en hulp bij een dorpsgerichte aanpak gericht op duurzaam herstel, leefbaarheid en verduurzaming. Dit onderzoek is in januari 2023 ook gepresenteerd tijdens een inwonersavond. Uit dit onderzoek blijkt dat veel woningen te maken hebben met schade en dat slechts beperkt schade wordt toegekend. Drieborg valt net buiten het gebied waar het wettelijk bewijsvermoeden wordt toegepast, waardoor zich onduidelijkheid en willekeur in de procedures voordoet. Daarbij wordt gewezen op het feit dat Drieborg een dijkdorp is en bodemdaling in het gebied ook een rol speelt. In het verlengde van dit onderzoek is door het dorp een plan van aanpak opgesteld (ook op suggestie van de staatssecretaris) en zijn we met het ministerie van EZK in gesprek over vervolgstappen hierin. Hierbij is het goed om te benoemen dat Drieborg als voorbeeld genoemd wordt in Nij Begun als het gaat om het wegnemen van verschillen aan de rand van het effectgebied. Naast Drieborg is, op verzoek van Dorpsbelangen, een soortgelijk onderzoek in Nieuw Beerta gedaan. Dit onderzoek is medio 2023 afgerond en met een delegatie van het bestuur besproken. Afhankelijk van de wensen en inzet vanuit het dorp worden eventuele vervolgstappen gezet.

Gestapelde mijnbouw

Naast gaswinning hebben we ook te maken met andere mijnbouwactiviteiten die van invloed zijn binnen onze gemeente (o.a. zoutwinning en de ondergrondse opslag van stikstof). In dat kader zijn we betrokken bij een onderzoek van IMG naar multicausaliteit t.a.v. gaswinning en zoutwinning. Hierbij wordt onderzocht of een combinatie van gas- en zoutwinning, en mogelijke trillingen en effecten van bodemdaling hierbij, gezamenlijk kunnen leiden tot schade aan gebouwen of objecten. Resultaten van dit onderzoek worden eind 2023 verwacht. Komend jaar zullen we de uitkomsten van dit onderzoek en de verdere uitwerking hiervan volgen. Verder blijven we nauwgezet de ontwikkelingen en het proces omtrent de zoutwinning in het gebied Heiligerlee/Zuiderveen volgen en daar waar mogelijk geven wij advies. Ook het Nobian onderzoek over hoe de zoutcavernes op een veilige manier af te kunnen sluiten (abandonneringsplan) blijft onze aandacht houden. Tot slot onderhouden we regelmatig contact met de mijnbouwbedrijven (Nobian en Gasunie), Staatstoezicht op de Mijnen (SodM), het ministerie van Economische Zaken en Klimaat en bewoners (stichting bewonersbelangen Lanengebied en Zuiderveen). We gebruiken onze juridische bevoegdheden en verantwoordelijkheden om als gemeente te reageren op bijv. winningsplannen rond mijnbouwactiviteiten.

Regelingen

In de afgelopen jaren zijn diverse regelingen en subsidies opgesteld voor inwoners uit het aardbevingsgebied. Het gaat hierbij onder meer om de Waardedalingsregeling en de regeling voor Immateriële schade. Daarnaast zijn voor verduurzaming en woningverbetering verschillende subsidieregelingen.

Waardedalingsregeling

Deze regeling vergoedt de financiële schade die is ontstaan doordat een woning minder waard is geworden of minder hard in waarde is gestegen door de gaswinning. Per 1 januari 2023 is de regeling geactualiseerd omdat de waarde van woningen zich is blijven ontwikkelen, dus ook in het aardbevingsgebied. De belangrijkste aanpassingen zijn dat de percentages naar beneden worden bijgesteld en het gebied wordt vergroot. Naast de postcodegebieden 't Waar, Nieuw Scheemda en Nieuwolda komen nu ook inwoners uit Scheemda en Midwolda in aanmerking. Tot medio 2023 zijn ruim 4000 aanvragen vanuit Oldambt ingediend, waarvan ruim 2/3 is toegewezen. In totaal is een bedrag van ruim 13 miljoen euro uitgekeerd.

Immateriële schade

Het doel van de vergoeding is om verzachting en erkenning te bieden voor het aangedane leed. De hoogte van de vergoeding is afhankelijk van de ernst van de situatie. De vergoeding is per (volwassen) persoon en komt naast eventuele andere schadevergoedingen voor bijvoorbeeld fysieke schade (scheuren in muren) en waardedaling van woningen. Eind 2021 is deze regeling van start gegaan, uitvoering wordt gedaan door het IMG. De regeling is gefaseerd uitgerold en vanaf het voorjaar 2023 konden ook inwoners van Oldambt een aanvraag indienen. Vanaf oktober 2023 is het tevens mogelijk om een aanvraag te doen voor kinderen en jongeren tot en met 17 jaar.

Koopinstrument

Het Koopinstrument is bedoeld voor woningeigenaren in het aardbevingsgebied die moeite hebben om hun huis te verkopen. Er zijn jaarlijks twee aanvraagrondes (voorjaar en najaar). Het Koopinstrument is alleen bedoeld voor woningen in de kern van het aardbevingsgebied. In Oldambt gaat het om de postcodes 9942 ('t Waar), 9943 (Nieuw Scheemda) en 9944 (Nieuwolda). Deze regeling is aan te vragen bij NCG.

Subsidieregeling verduurzaming en woningverbetering

Eigenaren met een woning in de versterking kunnen aanspraak maken op subsidies voor verduurzaming of woningverbetering via SNN. Daarnaast kunnen eigenaren met een woning binnen het aardbevingsgebied die niet in het versterkingsprogramma van NCG zit, aanspraak maken op een subsidie van 10.000 euro voor woningverbetering en verduurzaming. Voor Oldambt geldt deze regeling voor woningeigenaren in de versterkingsdorpen Nieuwolda, Nieuw Scheemda, 't Waar, Midwolda, Oostwold en Scheemda. In eerste instantie was hiervoor 300 miljoen euro beschikbaar gesteld. In 2022 heeft het rijk aanvullende middelen toegezegd en kan iedereen die in aanmerking komt de subsidie aanvragen. In het maatregelenpakket PEGAS heeft het rijk nog een groot aantal postcodes toegevoegd, voor Oldambt betreft dit de gebieden Finsterwolde, Heiligerlee en deel van Winschoten. Positief voor de mensen die het betreft. Tegelijk brengt dit nieuwe discussies en verschillen met zich mee. Hierover hebben we afgelopen jaar op diverse manieren aandacht gevraagd en een dringend verzoek gedaan bij EZK om deze nieuwe verschillen te voorkomen. Het is de verwachting dat vanaf november 2023 de aangepaste regeling open gesteld wordt. Nog onduidelijk is of ons verzoek hierin meegenomen wordt.

Waardevermeerderingsregeling

Naast de regelingen voor verduurzaming vanuit de versterking is er ook nog de waardevermeerderingsregeling. Dit betreft een subsidieregeling voor huiseigenaren met erkende aardbevingsschade die hun woning energiezuinig willen maken. Eigenaren kunnen deze subsidie aanvragen bij SNN voor verschillende energiebesparende en energieopwekkende maatregelen. Per adres kan de subsidie oplopen tot maximaal 4.000 euro. In 2023 heeft het Rijk deze subsidie nogmaals verlengd tot 1 februari 2024 en er is € 41 miljoen vrijgemaakt voor inwoners die recht hebben op de subsidie. De subsidie stopt vanaf 1 februari 2024.

Sociaal-maatschappelijke inzet

De aardbevingsproblematiek leidt ook tot schade op sociaal-emotioneel gebied. We zien afgelopen jaren in toenemende mate hulpvragen vanuit inwoners op dit vlak. Vanuit gemeente proberen we dit zo goed mogelijk te organiseren. Alle aardbevingsgemeenten ontvangen middelen vanuit het Rijk om sociaal-emotionele ondersteuning te bekostigen. Hieruit hebben we de uitrol van Welzijn op Recept deels gefinancierd en zijn we in 2022 gestart met een onafhankelijke inwonersondersteuner. Dit ook in het verlengde van positieve ervaringen van andere gemeenten met een inwonersondersteuner of soms ook wel aardbevingscoach genoemd. Deze inwonersondersteuner biedt laagdrempelige hulp en een luisterend oor, aan de keukentafel of op straat. In 2023 is de capaciteit uitgebreid met een tweede inwonersondersteuner. Tot slot werken we aan een plan voor het versterken van de sociale cohesie in de dorpen waar schadeproblematiek of versterking speelt. Hiervoor zijn we o.a. in gesprek met SWO. Vanuit de kabinetsmaatregelen Nij Begun verwachten we komende tijd ook meer ruimte en mogelijkheden hiervoor.

Speciale programma's

Agroprogramma

In het Agroprogramma trekken de ministeries van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV), Economische Zaken en Klimaat (EZK), Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), de provincie Groningen, de vijf aardbevingsgemeenten en de sector gezamenlijk op. Het vaststellen en herstellen van schade of het versterken van een agrarisch pand is immers een complexe en veelal langdurige aangelegenheid. Bedrijfsplannen en investeringen in innovaties, verduurzaming en vernieuwing zijn hierdoor soms sterk achtergebleven en deels tot stilstand gekomen. In de uitvoering van het programma wordt nauw samengewerkt met NCG en IMG. Het provinciale Agroprogramma geldt in beginsel voor elk agrarisch bedrijf in het aardbevingsgebied. Met de bestuurlijke afspraken is 19 miljoen euro beschikbaar gekomen voor de uitvoering van het programma. Medio 2022 is een convenant gesloten tussen alle partijen en in 2023 is gewerkt aan een uitvoeringsregeling waar agrariërs gebruik van kunnen maken. Onderdeel van de kabinetsmaatregelen is een verdere inzet in het agroprogramma.

Erfgoed

Goed onderhouden en vitaal erfgoed zorgt voor identiteit, samenhang, een aantrekkelijke leefomgeving en een economische basis voor bewoners en bezoekers. In het bevingengebied bevinden zich 431 rijksmonumenten, 84 gemeentelijke monumenten en ruim 1300 karakteristieke panden. Om het erfgoed de aandacht te geven die het verdient, hebben de 5 gemeenten in de aardbevingsregio, de provincie Groningen, het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), waaronder de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, en Nationaal Coördinator Groningen een gezamenlijke aanpak ontwikkeld met als doel: het behouden en door ontwikkelen van Gronings erfgoed, de landschappelijke en ruimtelijke kwaliteit en daarmee de gebiedsidentiteit én een optimale balans tussen veiligheid, schadeherstel en het behoud van Gronings erfgoed in zijn ruimtelijke context. Ook hier geldt dat met Nij Begun meer ruimte en middelen komt voor inzet voor het erfgoedprogramma.

MKB

Ondernemers in het klein- en middenbedrijf in het aardbevingsgebied hebben te maken met ingewikkelde samenloop van problemen. Problemen op het gebied van schade en/of versterken waardoor continuïteit en toekomstperspectief van hun bedrijf onzeker is. Daarom verdienen deze ondernemers extra aandacht. Ter uitvoering van de bestuurlijke afspraken van 6 november 2020 hebben betrokken partijen met elkaar gesproken over de invulling van het plan van aanpak Mkb-programma. In het voorjaar 2023 is door alle betrokken partijen een plan van aanpak ondertekend (ook in het college vastgesteld). Met het Mkb-programma worden Groningse ondernemers en het midden- en klein bedrijf ondersteund en wordt toekomstperspectief geboden. Ondernemers kunnen zich inmiddels melden bij GroBusiness en Stut en Steun voor ondersteuning. Dit betreft fase 1 die in 2022 gestart is en de focus heeft op de individuele begeleiding en ondersteuning. In de tweede fase van het programma zal samen met actoren worden bepaald welke inzet waar nodig is om de sector als geheel verder te helpen.

Nationaal Programma Groningen

Als gemeente Oldambt ontvangen we minimaal 33 miljoen euro van Nationaal Programma Groningen. We mogen dit geld besteden aan projecten op het gebied van natuur en klimaat, economie, werken en leren en leefbaarheid. Hoe we het geld willen besteden, staat in ons lokale programma. Dat programma hebben we samen met inwoners, ondernemers en organisaties uit Oldambt gemaakt. Met dit programma willen we de welvaart en het imago van ons gebied verbeteren. Daarbij zetten we in op het versterken van de kracht en de kwaliteit van het gebied én de kracht van de mensen die hier wonen en werken. De gemeente wil met inwoners, ondernemers en organisaties werken aan de toekomst van de gemeente. Inmiddels zijn een groot aantal projecten in uitvoering en wordt gewerkt aan nieuwe projecten. Tot slot zijn we medio 2023 gestart met de actualisatie van het lokaal programma welke we in het voorjaar 2024 klaar willen hebben.

Bijlage 1: definities en afkortingen

- **ACVG:** Adviescollege Veiligheid Groningen. Het onafhankelijke ACVG adviseert gevraagd en ongevraagd de minister van Economische Zaken en Klimaat over kaders en normen voor de veiligheid van gebouwen.
- **AOS:** Acut Onveilige Situatie. Hier is sprake van als de bewoner/eigenaar van een huis of gebouw zich acut onveilig voelt. Een Acut Onveilige Situatie kan worden gemeld bij IMG.
- **Beoordeling:** onderzoek of een gebouw aan de veiligheidsnorm voldoet.
- **BOG:** Bestuurlijk Overleg Groningen. Een regionaal overleg tussen vertegenwoordigers van de aardbevingsgemeenten, NCG en het Rijk waarin besluiten worden genomen over de (uitvoering van de) versterkingsopgave.
- **Bouwimpuls:** Op 5 februari 2020 hebben 6 regionale bouwbedrijven en het Rijk een akkoord ondertekend. De bouwbedrijven gaan samenwerken in een bedrijfsbureau. Bouwimpuls geeft ook uitvoering aan de Praktijkaanpak.
- **CBS:** Commissie Bijzondere Situaties: Deze commissie helpt inwoners uit het aardbevingsgebied als er sprake is van bijzondere situaties, waar mensen zelf niet uit komen en waar dringend hulp nodig is. De commissie beoordeelt de aanvragen en besluit welke extra hulp kan worden geboden. Dit kan variëren van het inschakelen van praktische hulp tot het toekennen van een financiële vergoeding. Steeds is het doel om samen een oplossing te vinden waarmee mensen weer verder kunnen.
- **EKB:** Eind 2020 is NCG gestart met Eigenaar Kiest Bouwer (EKB). Het doel hiervan is om het uitvoeren van de versterkingsplannen te versnellen. Bij EKB is de eigenaar opdrachtgever van de aannemer. De eigenaar heeft daardoor meer regie in het versterkingstraject. De kosten voor de noodzakelijke versterking van de woning vergoedt NCG. Eigenaren kunnen kiezen voor deze aanpak op het moment dat het versterkingsadvies klaar is.
- **HRA:** De Hazard and Risk Assessment is een jaarlijks onderzoek naar de veiligheidsrisico's in het aardbevingsgebied. Onderdeel van dit onderzoek is het risicomodel, waarmee op basis van een probabilistische methode de waarschijnlijkheid wordt aangegeven of een woning wel of niet voldoet aan de veiligheidsnorm. De Mijnraad heeft dit risicomodel gebruikt in haar advies. Sinds gasjaar 2021-2022 is de HRA vervangen door de publieke Seismische Dreigings en Risico Analyse (SDRA) die jaarlijks door TNO wordt opgesteld.
- **IMG:** Instituut Mijnbouwschade Groningen. Dit instituut is verantwoordelijk voor het afhandelen van schademeldingen als gevolg van de gaswinning uit het Groningenveld.
- **Licht verhoogd risicoprofiel (P90):** Gebouwen waarvan het mogelijk is dat zij niet voldoen aan de veiligheidsnorm.
- **Lokale projectgroep:** Gemeentelijk overleg waarin medewerkers van de gemeente Oldambt en NCG zijn vertegenwoordigd. De projectgroep zorgt voor de voorbereiding van de versterkingsoperatie door de lijst van woningen en gebouwen compleet te maken, een prioritering aan te brengen in opnames en beoordelingen, de communicatie met inwoners te verzorgen en te zorgen voor sociaal-maatschappelijke zorg.
- **Lokale stuurgroep:** Gemeentelijk overleg met daarin een afvaardiging van bestuurders van de gemeente Oldambt en de gebiedsmanager van NCG. De lokale stuurgroep neemt besluiten over de uitvoering van de versterkingsopgave in de gemeente Oldambt.
- **Loket Opname op Verzoek:** NCG is in 2020 gestart met dit loket voor inwoners die niet in de versterkingsopgave zitten, maar zich wel zorgen maken over de veiligheid van hun woning. Hierbij wordt een analyse gemaakt of het verstandig is om het pand nader te laten beoordelen of deze aan de veiligheidsnorm voldoet. Als dat het geval is, dan kan NCG besluiten om het adres toe te voegen aan de versterkingsaanpak.
- **MJVP:** Het Meerjaren Versterkingsplan vormt de gezamenlijke visie van gemeenten op het verloop van de operatie. Het doel van het MJVP is om beter te kunnen sturen op de uitvoering van het versterkingsprogramma en om bewoners meer inzicht te bieden in de planning en mogelijke doorlooptijden.
- **Mijnraad:** De Mijnraad is een onafhankelijk adviesorgaan dat de minister van Economische Zaken en Klimaat adviseert over de verlening van verschillende mijnbouwvergunningen.
- **Mijnraadadvies:** Op 29 juni 2018 heeft de Mijnraad advies uitgebracht aan de minister van EZK over wat de gevolgen zijn van het verlagen van de gaswinning voor de veiligheid en wat dit betekent voor de versterkingsoperatie. De minister van EZK heeft op 2 juli 2018 een besluit genomen over het vervolg van de versterkingsoperatie.
- **NCG:** Nationaal Coördinator Groningen, uitvoeringsorganisatie voor versterking.

- **Normaal risicoprofiel:** Gebouwen waarvan het waarschijnlijk is dat zij voldoen aan de veiligheidsnorm.
- **Normbesluit:** Het besluit waarin staat of een gebouw voldoet aan de veiligheidsnorm. Het gaat hierbij om de maatregelen die nodig zijn om een gebouw op norm te krijgen en een indicatie van de kosten. Na het nemen van het normbesluit start de planvormingsfase. NCG neemt het normbesluit namens de minister van BZK.
- **NPR (9998):** De Nederlandse Praktijkrichtlijn 9998 is de richtlijn voor aardbevingsbestendig bouwen.
- **Opname:** Onderzoek naar de constructieve eigenschappen van een gebouw.
- **PGA:** Peak Ground Acceleration, oftewel piekgrondversnelling. Grondversnelling betekent het bewegen van de grond tijdens een aardbeving. Door metingen en berekeningen maakt het KNMI een inschatting van de mogelijke grondversnelling bij aardbevingen in de toekomst.
- **Praktijkaanpak:** In deze aanpak beoordeelt een aannemer of constructeur op basis van zijn kennis, ervaring en deskundigheid of een gebouw aan de veiligheidsnorm voldoet. Als een gebouw hier niet aan voldoet, kijkt de aannemer welke maatregelen nodig zijn om een gebouw te versterken.
- **Risicoprofiel:** Op basis van het risicomodel in de HRA is aan alle woningen en gebouwen in het aardbevingsgebied een risicoprofiel toegekend. Dit risicoprofiel geeft de waarschijnlijkheid aan dat een woning niet voldoet aan de veiligheidsnorm.
- **SodM:** Staatstoezicht op de Mijnen. Maakt zich sterk voor de veiligheid van de mens en de bescherming van het milieu bij energiewinning en het benutten van de ondergrond, nu en in de toekomst. SodM toetst de lokale plannen van aanpak van de aardbevingsgemeenten op het veiligheidsaspect.
- **Typologieaanpak:** Aanpak van de opnames en beoordelingen, waarbij per type woning maar een zeer beperkt aantal woningen uitgebreid onderzocht hoeft te worden. Als uit onderzoek blijkt dat versterking niet nodig is, dan geldt dat voor alle woningen van hetzelfde type. Is versterking wel nodig dan kan/kunnen de specifieke versterkingsmaatregel(en) bij alle woningen toegepast worden. Er zal nog wel een korte validatie-inspectie plaatsvinden om vast te stellen of een woning daadwerkelijk overeenkomt met de typologie, en er bijvoorbeeld geen constructieve wijzigingen zijn geweest.
- **Veiligheidsnorm:** In 2015 heeft de Commissie Meijdam geadviseerd om in Groningen de veiligheidsnorm 10^{-5} te hanteren. Deze veiligheidsnorm is voor het hele land hetzelfde. Mensen moeten veilig kunnen wonen en werken achter een dijk, maar ook bij een industrieterrein en in het aardbevingsgebied. De norm 10^{-5} geeft aan dat de kans op overlijden van ieder persoon niet hoger mag zijn dan 1 op 100.000 per jaar. Deze veiligheidsnorm is het uitgangspunt in de NPR. Als na doorrekening van een gebouw blijkt dat de kans op overlijden groter is dan 1 per 100.000 jaar, zijn versterkingsmaatregelen noodzakelijk.
- **Verhoogd risicoprofiel (P50):** Gebouwen waarvan het waarschijnlijk is dat zij niet voldoen aan de veiligheidsnorm.
- **Versterkingsadvies:** In een versterkingsadvies staan de maatregelen die nodig zijn om een gebouw te laten voldoen aan de norm voor aardbevingsbestendig bouwen.
- **Versterkingsbesluit:** Het besluit waarin de maatregelen zijn uitgewerkt om een gebouw aan de veiligheidsnorm te laten voldoen, waarbij rekening is gehouden met voorkeuren van de eigenaren/bewoners. Na het nemen van het versterkingsbesluit start (de voorbereiding van) de uitvoering.
- **VOG:** Versterkingsoverleg Groningen. Een regionaal overleg waarin de vertegenwoordigers van de aardbevingsgemeenten en de provincie besluiten voorbereiden voor het Bestuurlijk Overleg Groningen (BOG).

Bijlage 2: versterkingsproces NCG

Opname en beoordeling

Na de opdracht vanuit de gemeente zet NCG een groep (batch) van adressen op de markt om de opnames en beoordelingen uit te laten voeren door ingenieursbureaus. De bewoners worden ingelicht door middel van een brief en er wordt een kennismakingsgesprek ingepland. Hier is een belangrijke rol weggelegd voor de bewonersbegeleider: hij of zij helpt de bewoners door het opname- en beoordelingstraject. Steekproefsgewijs wordt de beoordeling, opgesteld door het ingenieursbureau, getoetst. Na de beoordeling volgt het normbesluit waarin staat of het adres op norm is. In het normbesluit staat dus niet welke maatregelen er nodig zijn om het huis 'op norm' te krijgen. Omdat het normbesluit een juridisch aspect bevat, kan de bewoner in bezwaar of beroep gaan tegen het normbesluit. Als het normbesluit definitief is en het huis niet op norm is, gaat het adres door naar de ontwerpfasen. Vooruitlopend op de Tijdelijke wet Groningen worden sinds kort geen normbesluiten meer genomen, maar wordt alleen het versterkingsadvies gedeeld.

Planvorming

In de tweede fase vindt de voorbereiding van de versterking plaats. Een projectleider van NCG is verantwoordelijk voor dit proces, dat uiteindelijk leidt tot een uitvoeringsplan en een versterkingsbesluit. Het uitvoeringsontwerp wordt opgesteld door een architect of bouwkundig bureau. De bewoners worden hier actief bij betrokken en waar mogelijk worden hun wensen meegenomen. Het versterkingsbesluit wordt vervolgens voorgelegd aan de gemeente. Het ontwerp voor de versterking en de randvoorwaarden (zoals tijdelijke huisvesting, vergunningen en koppelkansen) worden zo geregeld, dat het versterkingsbesluit uitvoeringsgereed is: de daadwerkelijke versterking van de woning kan beginnen.

Versterken van de woning en opleveren versterkte woning (uitvoering)

Vervolgens wordt de versterking van één of meerdere panden aan de hand van het versterkingsbesluit gerealiseerd. Bewoners worden indien nodig tijdens het traject ondergebracht in tijdelijke huisvesting. De aannemer begeleidt de bewoner tijdens de bouw en oplevering. Na de oplevering van het versterkte pand wordt er nazorg geleverd aan de bewoner door de bewonersbegeleider van NCG. Aan het einde van het versterkingstraject volgt een evaluatie.